

Fecr Yayınları: 721

MED CEZİR 201
(201 Hadis ve Hâdis)

Prof. Dr. Mustafa IŞIK

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Eylül 2023

ISBN: 978-625-6436-72-5

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

MED CEZİR 201

(201 Hadis ve Hâdise)

Prof. Dr. Mustafa IŞIK

Ankara 2023

Prof. Dr. Mustafa IŞIK

1955 - YeŐilhisar. Kayseri İmam-Hatip Lisesi (1974), Kayseri
Yuksek İslam Enstitüsü- (1978) mezun, Mardin İmam-Hatip Lisesi
(1978) Öğretmen, Ankara Merkez İmam-Hatip Lisesi
(1984), Kayseri İmam-Hatip Lisesi (1988),
Yuksek Lisans (1991) *Yahya bin Main ve Hadis İlmindeki Yeri*,
Doktora (1997) - *İbn Huzeyme, Sahih'i ve İbn Hibban'ın Sahihi'yle Mukayesesi*-
2005- Germirli İmam-Hatip Lisesi/ Başoğretmen. Kayseri,
Kafkas Üniversitesi/ İlahiyat Fakültesi, Yrd. Doc. Dr. (2012),
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/İlahiyat Fakültesi- Doc. Dr. (2015),
Prof. Dr. (2021). Halen Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/ İlahiyat Fakültesi.

Yayımlanmış Kitapları:

- 1- *İbnu Huzeyme*, DİA, Ankara, 1999.
- 2- *Hadis ve Psikoloji*, (Arapca tercüme), Fecr Yayınevi, Ankara, 2000, 2008, 2016.
- 3- *Kayseri'de Tarihi Eserlerde Geçen Ayet ve Hadisler*, TDV Kayseri Şubesi-Ankara, 2003.
- 4- *Tarihi Kayseri'de Kadının Adı*, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Kayseri, 2005.
- 5- *38 Kayseri Yazıları*, Kayseri Enstitüsü Derneđi, Kayseri, 2007.
- 6- *Eski Kayseri -Evliya Celebi'nin Dilinden-* Heyemola, İstanbul, 2014.
- 7- *Âlimler Merkezi Kayseri-* (Makarr-ı Ulemâ/Medreseler, Kütüphaneler) İlim Hikmet Vakfı, Kayseri, 2014.
- 8- *Hadisleri Anlama Yöntemi -5NİK'dan Hareketle-* Fecr Yayınları, Ankara, 2018.
- 9- *Hz. Muhammed'in (s.a.s.) Diplomasi Anlayışı*, Rağbet, İstanbul, 2018.
- 10- *Med Cezir (101 Hadis ve Hâdise)*, Fecr Yayınları, Ankara, 2021.

Ayrıca hakemli dergilerde yayınlanmış 20 makalesi ve
15 tebliğ/sempozyum sunumu bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	13
GİRİŞ	15

HADİS VE HÂDİSELER

MEKKE DÖNEMİ	33
1. 1-ALAK (العلق) SURESİ-96	33
1.1. Allah Seni Asla Utandırmayacaktır	34
1.2. İbadet Eden Kulu Engelleyeni Görmedin mi?	35
2. 2-KALEM (القلم) SURESİ-68	37
2.1. O'nun Ahlakı Kur'an'dı	37
3. 5-FÂTİHA (الفاتحة) SURESİ-1	38
3.1. Fatiha, Kur'an'ın Önsözüdür	39
4. 11-DUHÂ (الضحى) SURESİ-93	40
4.1. Yetim, Yetimin Dilinden Anlamaz mı?	40
5. 13-ASR (العصر) SURESİ-103	40
5.1. Kıymeti Kaybedilince Anlaşılan Nimet	41
5.2. Söylemle Eylem İç İçte Geçmiş Vaziyette	41
6. 16-TEKÂSÜR (التكاثر) SURESİ-102	42
6.1. Beş Altın Öğüt	42
7. 20-FELAK (الفرق) SURESİ-113	43
7.1. Ateşin Odunu Yaktığı Gibi	44
8. 21-NÂS (الناس) SURESİ-114	44
8.1. Trafik Sigortası Gibi	45
9. 23-NECM (النجم) SURESİ-53	45
9.1. Ufak Tefek Günahları Hatırlatan Hadis	46
10. 38-SÂD (ص) SURESİ-38	47
10.1. Ortakların Çoğu Dürüst Davranmazlar	48
10.2. Tilavet Secdesi De Nereden Çıktı?	49
11. 39-A'RÂF (الأعراف) SURESİ-7	50
11.1. Sapmanın da Saptırmanın da Cezası İki Kat Olacaktır	51
11.2. Doyuran, Kandıran ve Müslüman Olmamızı Sağlayan Allah'a Şükür ----	51
11.3. Yağmura Niçin 'Rahmet' Derler?	52
11.4. Zâtü Envât Gibi, Bize De Bir Kutsal Ağaç	53
11.5. Rahmetim Gazabımı Geçmiştir	55
11.6. Ka'be, Çıplak Olarak Tavaf Edilemez	56
11.7. Sizden Biri Bir Kötülük Yapıldığını Gördüğünde	58
11.8. Şeytanca Bir Soru?	59
11.9. Şeytanî Duygu ve Düşüncelerden Allah'a Sığınmak	59

11.10. Canınıza Acıyın-----	60
12. 41-YÂSÎN (يس) SURESİ-36 -----	61
12.1. Kesintisiz Ameller -----	62
12.2. Kesintisiz Ameller Üçle Sınırlı Değildir-----	62
12.3. Kim İslamda Güzel Bir Çığır Açarsa... -----	67
12.4. Tekrardan Ölmek İsteyenler, Şehitlerdir -----	69
12.5. Nereden Nereye? Dirileri Uyarmak İçin Gönderilen Kur'an-----	71
13. 42-FURKÂN (الفرقان) SURESİ-25-----	72
13.1. Olması Gereken Ve Olan Allah Elçisi-----	72
13.2. Ah Keşkem! Ah Keşkem! -----	73
13.3. Mûsâ'ya Nisbetle Harun Olmak İstemez misin?-----	74
13.4. Rahman'ın Kullarının Yapmayacakları Şeyler -----	75
14. 43-FÂTİR (فاطر) SURESİ-35 -----	76
14.1. Üleştirme Sayıları Neye İşaret Etmekte? -----	77
15. 44-MERYEM (مريم) SURESİ-19-----	78
15.1. İnsan Kılığında -----	79
15.2. Bu Yaptığın Harun'un Bacısına Yakışıyor mu?!-----	81
15.3. Arkası Olmayan Müslümanlara Haksızlık-----	82
16. 45-TÂHÂ (طه) SURESİ-20-----	83
16.1. Selam, Doğru Yola Uyanlara -----	83
17. 47-ŞUARÂ (الشعراء) SURESİ-26-----	84
17.1. Yediren İçiren Rabbime Şükürler Olsun-----	84
17.2. Hastalandığımda Şifayı O Verir -----	86
17.3. Elçi Olmadan Önce de 'Emin'di -----	88
17.4. Allah'a Rağmen, Benden Bir Şey Beklemeyin!-----	88
18. 48-NEML (النمل) SURESİ-27-----	89
18.1. Komutan Orduyu Teftişte -----	89
18.2. Hz. Süleyman'ın Mektubu Besmele'yle Başlar -----	91
19. 49-KASAS (القصص) SURESİ-28-----	92
19.1. Her Devrin Değişmeyen İlkesi -----	93
19.2. İki Kere Ödüllendirilme Hakkı Olan Üç Grup İnsan -----	95
20. 50-İSRÂ (الإسراء) Suresi-17 -----	96
20.1. O Söylüyorsa, Doğrudur -----	97
20.2. Sadece Allah'a Kulluktan Sonra Ne Gelmektedir?-----	98
20.3. Zinaya Götüren Yollar -----	98
20.4. Yol Açık: Yola Çık -----	100
20.5. Heykellerin Kör Gözüne Dürte Dürte...-----	101
21. 51-YÛNUS (يونس) SURESİ-10-----	101
21.1. Ben Âdil Olmasam Kim Âdil Olacak?! -----	102
22. 52-HÛD (هود) SURESİ-11 -----	103
22.1. Kişi, Sevdiğiyle Beraberdir -----	103

23. 53-YÛSUF (يوسف) SURESİ-12-----	105
23.1. Kendi Hâlimi, Yûsuf'un Babasının Durumuyla Özdeşleştiriyorum. -----	105
23.2. Yedi Güzel Adamdan Biri: En Zayıf Halkanın En Güçlü Olabilmesi -----	107
23.3. Amcamın Kızına Dokunmaktan Vazgeçtiğimin Hatırına... -----	109
23.4. Zaman Değişse de İnsan Değişmiyor:-----	110
23.5. Artık Başa Kakmanın Bir Anlamı Yoktur-----	111
24. 54-HİCR (الحجر) SURESİ-15 -----	112
24.1. Yinelenen Yedili-----	112
25. 55-EN'ÂM (الأنعام) SURESİ-6 -----	113
25.1. Rahmetim Gazabımı Geçmiştir-----	114
25.2. Gökte Uçan Kuşun Kanadıyla da İlgili Olsa... -----	114
25.3. İletişim, Selamla Başlar-----	115
25.4. Size, Bir Emanet Bıraktım-----	117
25.5. Yüzümü, Yeri Göğü Yaratana Çevirdim -----	118
25.6. Ey Allahım! Bütün Övgüler Senin İçin -----	119
25.8. Ölü Hayvanın Derisi, Tabaklanınca Temiz Olur -----	121
25.9. At Eti Yemesem de Yenilmesine Karşı Çıkmam -----	123
25.10. Bizi Kandıran Bizden Değildir! -----	125
25.11. Normal Standart: Bir İyiliğe On kat Sevap-----	126
25.12. Kurban Duası-----	127
26. 56-SAFFÂT (الصفافات) SURESİ-37-----	128
26.1. Her Rüya Gören, Kendini Nebi Sanıyor-----	128
26.2. Babanız İbrahim'in Sünneti: Kurban-----	129
26.3. Uyarıldıkları Halde Söz Dinlemeyenlerin Sonu, Korkunç Olacaktır! ----	130
27. 57-LOKMÂN (لقمان) SURESİ-31-----	131
27.1. 'Yavrucuğum' Demek Sevgi Alâmetidir-----	131
27.2. Büyük Günahları Öğrenmek İster misiniz? -----	132
27.3. Ana-Babaya İyilik Var Ancak İtaat Yoktur-----	135
27.4. Küçücük de Olsa...İyilik-----	136
27.5. İş Başa Düşünce Bakmaz Kuzuya! -----	137
28. 58-SEBE (سبأ) SURESİ-34 -----	137
28.1. El Sanatı: El Emeği-----	138
28.2. Doruğa, Dağın Dibinden Tırmanılır-----	138
28.3. Fiziğimiz Değil; Kimyamız Önemlidir-----	139
29. 59-ZÜMER (الزمر) SURESİ-39-----	140
29.1. Veled-i Zina Olmak, Çocuğun Tercihi Değildir!-----	140
29.2. Allah, Sözlerin En Güzelini İndirmiştir -----	141
29.3. Adıma Yalan Konuşan, Cehennemdeki Parseline Hazır Olsun-----	142
29.4. Muhammed'e Tapan Varsa, Bilsin ki... -----	143
29.5. Durun Kalabalıklar, Bu Cadde Çıkamaz Sokak!-----	145
29.6. Uyuyan, Uyuduğu Sürece Sorumlu Olmaz-----	146
30. 60-MÜMİN (مؤمن) SURESİ-40-----	146

30.1. ‘Rabbim Allah’ Dedi Diye, Adamı Öldürecek misiniz?!-----	147
30.2. Sizler, Pervanelere Benziyorsunuz?!-----	149
30.3. Yüzümü Güzel Yarattığın Gibi Ahlakımı da Güzelleştir -----	149
31. 61-FUSSİLET (فصلت) SURESİ-41 -----	150
31.1. Yapın İstedığınızı! Göreceksiniz! -----	150
31.2. Şunlardan Sana Sığınırım! -----	151
32. 62-ŞÛRÂ (الشورى) SURESİ-42-----	152
32.1. Akl-ı Selim mi ‘Selim’in Aklı’ mı ? Ortak Akıl-----	153
32.2. Öyle Bir Buyruk Söyle ki...-----	154
33. 34-ZUHRUF (زخرف) SURESİ-43-----	155
33.1. Hayvanlar Emrinizde-----	155
34. 66-AHKÂF (الأحقاف) SURESİ-46 -----	157
34.1. En Önce Kime İyi Davranmalıyım? -----	157
35. 67-ZARİYÂT (الذاريات) SURESİ-51 -----	158
35.1. Yoksul Dediğin, Dilenmeyendir -----	159
36. 69-KEHF (الكهف) SURESİ-18 -----	159
36.1. Binilen Gemiye Zarar Vermek-----	160
36.2. Unutan, Hatırlamadıkça Sorumlu Değildir -----	160
36.3. İçimizden Biri-----	161
37. 70-NAHL (النحل) SURESİ-16 -----	162
37.1. Denizden Taze Et -----	162
37.2. Kötü Bir Çığır Açmak-----	163
37.3. Çocukların Başımız Üstünde Yeri Vardır -----	164
37.4. Bal Şerbeti İçir-----	165
37.5. İhtiyarlığın Sıkıntılarında Sana Sığınırım -----	166
37.6. Adaletli Devlet Başkanı Olmak, Çok Özeldir-----	167
37.7. Her Şeyde Güzellik-----	168
37.8. Namazda da ‘Eûzu’ Çekilir-----	169
37.9. İbrahim’in Açtığı Yoldan Yürümek, Erdemdir-----	170
38. 71-NÛH (نوح) SURESİ-71 -----	171
38.1. İnsanoğlunun Hamuru Aynıdır-----	171
39. 72-İBRAHİM (إبراهيم) Suresi-14 -----	174
39.1. Seni Mekke’den Çıkardıklarında, Sağ Olursam...-----	174
39.2. ‘Beni, Ana-Babamı, Bütün Müminleri Başışla’-----	175
40. 74-MÛMİNÛN (المؤمنون) Suresi-23 -----	176
40.1. Ya Hayır Konuş Ya da Sus! -----	176
40.2. Seni İlgilendirmeyenle, İlgilenme! -----	177
40.3. Şu İki Organına Garanti Verene Cennet Garantisi-----	177
41. 77-MÛLK (الملك)-67 -----	178
41.1. En Güzel İyilik, Su Temin Etmektir -----	178
42. 78-HAKKA (الحاقة) SURESİ-69-----	181

42.1. Cennet Provası-----	181
43. 79-MEARÛC (المعارج) SURESİ-70-----	182
43.1. Az da Olsa Sürekli Yapılan İş, Verimlidir. -----	182
44. 84-RUM (الروم) SURESİ-30-----	184
44.1. İnanç Gereği Takım Tutmak, Yeni Bir Olgu Değildir -----	184
44.2. Çocuk Doğduğunda, Oyun Hamuru Gibidir -----	185
45. 85-ANKEBÛT (العنكبوت) SURESİ-29 -----	186
45.1. Dava Uğrunda Herşeye Katlanabilir Olmak -----	186
45.2. Allah'a İsyân Olan Bir Konuda Komutanın Emrine Uymak Yoktur -----	187
45.3. 5 Vakit Namaz, Günde 5 Kere İrmakta Yıkanmak Gibidir. -----	190
45.4. Hicretin İşaret Taşları: Yol Açık, Yola Çık -----	191
46. 86-MUTAFFİÛN (المطفون) SURESİ-83-----	191
46.1. Ölçü ve Tartıda Hile Yapanların Vay Haline...-----	192
MEDİNE DÖNEMİ -----	193
47. 88-HACC (الحج) SURESİ-22 -----	193
47.1. Hac Kurbanının Etlerinin Dağıtılması -----	193
47.2. Her Yerden Hacca Gelsinler -----	195
47.3. Allah'a Ortak Koşmak, En Büyük Günahdır -----	196
47.4. Bugünlerde Allah'ı Yüksek Sesle Anmak Gerekir -----	198
47.5. Elini Bariyer Gibi Kullanmak -----	199
47.6. "Duyurdum; Allahım, Şahit Ol." -----	200
48. 89-RAHMÂN (الرحمن) SURESİ-55-----	201
48.1. Rahman'ın Adı ve Sıfatları Her Vesileyle Dile Getirimelidir -----	202
49. 92-BAKARA (البقرة) SURESİ-2-----	202
49.1. Münafığın Belli Başlı Alâmetleri, Üçtür -----	203
49.2. İki Sürü Arasında Delibaş Koyun -----	205
49.3. Emel Peşinde Koşarken, Ecel Oku Yakalar-----	206
49.4. Allah'ın Vahyettiği Cümlelerle Oynamak, Yahudilerin Mesleğidir-----	208
49.5. Mûsâ'ya Sıkıntı Verdiğiniz Gibi... -----	210
49.6. İbrahim'in Makamını Namazgâh Edin -----	211
49.7. Müslüman Ol; Kurtul -----	213
49.8. Herşeyi Öğreten Kitap ve Sünnet, Size Helâyaya Nasıl Gideceğinizi Bile Öğretiyor-----	217
49.9. Öldükten Sonra da Yaşamak... -----	218
49.10. Allah'ın Ayetinde Başladığı Gibi, Başlayalım -----	219
49.11. Kötülük, Gönlüne Yatmayan Şeydir-----	220
49.12. Oruç, Kalkanın Savaşçıyı Koruduğu Gibi, Tutanı Korur -----	221
49.13. Hilali / Yeni Ayı Gördüğünüzde... -----	222
49.14. Kolaylaştırın; Zorlaştırmayın. -----	223
49.15. Geminin Delinmesine İzin Verirseniz...-----	224
49.16. Haramlar, Allah'ın 'Kırmızıçizgileri'dir -----	230

49.17. Kıyas Yapmayı Öğretmek -----	231
49.18. Haccın Nasıl Yapılacağını Benden Öğreniniz -----	232
49.19. Anasından Doğmuş Gibi; Tertemiz... -----	233
49.20. Arafat'ta Durmadan Olmaz -----	234
49.21. İki Dünyada da Mutluluk Dilemek -----	235
49.22. Münafığın Belli Başlı Alâmetleri Üç Değil; Dörttür -----	237
49.23. Genelde, Üç Dört Nedenle Eş Seçilmektedir -----	238
49.24. Bir Başkası Tadına Bakmadan Olmaz -----	240
49.25. Emzikli Kadınlarla Cinsel İlişkiyi Yasaklamayı Düşünmüştüm -----	241
49.26. Dine Girmede Zorlama Olmamalıdır. -----	242
49.27. Sağ Elin Verdiğini Sol El Görmeyecek Derecede -----	243
49.28. Bir Hadis Tarzı: Ayetten Esinlenerek Konuşma -----	245
49.29. İlk Faizi Kaldırmaya Yakınımdan Başlıyorum -----	246
49.30. Daralan Borçluyu Rahatlatmak Gerekir -----	247
49.31. Unutmuş Olmak, Mazerettir -----	247
50. 93-ENFAL (الانفال)-8 -----	248
50.1. 'Sen ve Rabbin Gidin; Savaşın... ' -----	249
50.2. Şu Bir Avuç Müslüman Yok Olursa... -----	250
50.3. Allah'ın Kırmızıçizgileri -----	251
50.4. Kuvvet, Atmaktır -----	251
51. 94-ÂLİ-İMRÂN (آل عمران) SURESİ-3 -----	253
51.1. Okuma-Yazma Bilmemek, Sözlü Kültür'le Yaşamak Demektir -----	253
51.2. Kulluk Psikoljisi İçinde Yetişen Genç -----	254
51.3. Diyalog Ayeti -----	254
51.4. Ne Verirsen Elinle; O Gider Seninle -----	256
51.5. 'Her Sene' Demiş Olsaydım... -----	257
51.6. Mervan, Bayram Hutbesini Namazdan Önceye Alınca... -----	258
51.7. Kontrolsüz Güç, Güç Değildir -----	260
51.8. Kim Muhammed'e Kulluk Ediyorsa... -----	261
52. 95-HAŞR (الحشر) SURESİ-59 -----	261
52.1. Geçmişlere Rahmet Okumak -----	262
52.2. Ömer b. Abdulaziz'in Sünneti -----	264
53. 96-CUMA (الجمعة) SURESİ-62 -----	264
53.1. Haftalık Toplantı Günü -----	265
53.2. Namaza Çağrı -----	266
54. 97-AHZAB (الاحزاب) SURESİ-33 -----	267
54.1. Hata Yapmış Olmak, Mazeret Sayılır -----	267
54.2. Peygamberler Binâsının Eksik Tuğlası -----	269
54.3. Kur'an-ı Kerim'den Kendine Malzeme Arayanlar -----	271
54.4. Kıyamet İçin Ne Hazırladın? -----	272
55. 98-NİSÂ (النساء) SURESİ-4 -----	274
55.1. İkişer Üçer, Dörder... -----	274

55.2. Allah'ın Kitabın'da Bulamayınca...	275
55.3. Babasının Karısını Nikâhlayan Sapık	277
55.4. Kadın / Kız, Hala ve Teyzesi Üzerine Nikâhlanamaz	277
55.5. Dürüst Tüccar da Arşın Gölgesindedir	278
55.6. Selamı Ölümüne Çevirmenin Amacı	279
55.7. İşler Ehline Verilmediği Zaman...	280
55.8. İletişim, Selamla Güçlenir	281
55.9. Beyan Esastır; Aksi Ortaya Çıkmadıkça...	282
55.10. Eylemlerin Değerlendirilmesi, Ne Niyetle Yapıldığıyla Doğru Orantılıdır	283
55.11. Cephede Namaz Ancak Nöbetleşe	285
55.12. Benim Nasıl Namaz Kıldığımı Görüyorsanız...	286
55.13. Müslümanın Amentüsü	288
55.14. Peygamber Algısı Nasılsa, Din de Öyle Algılanır	292
56. 99-MUHAMMED (محمد)/KITÂL (القتال) SURESİ-47)	294
56.1. Sizi Biçmek İçin Gönderildim	295
56.2. İslam'ın Sloganı	297
57. 102-NUR (النور) Suresi-24	299
57.1. İzin İstemek, Üç Keredir	300
57.2. Kim Evlenebiliyorsa, Evlensin	302
58. 104-MÜCADELE (المجادلة)-58	303
58.1. Derdini Allah'a Duyuran Kadın	303
58.2. Yüce Allah, İki Grubun Davranışını Açıklıyor	305
59. 105-HUCURÂT (الحجرات) SURESİ-49	305
59.1. Hepiniz Âdem'in Çocuklarıdır, Âdemse Topraktan...	306
60. 106-TAHRİM (التحريم) SURESİ-66)	307
60.1. Hepiniz Bir Yöneticisiniz, Duruma Göre...	308
61. 107-TEGÂBUN (التغابن) SURESİ-64	309
61.1. Buyrukları Gücünüz Yettiğince Yapınız; Yasakları Kesinlikle Terk Ediniz!	309
62. 108-SAFF (الصف) Suresi-61)	310
62.1. Birbirine Kenetlenen Parmaklar Gibi	310
63. 109-FETİH (الفتح) SURESİ-48	312
63.1. Allah Elçilerinin Rüyası Vahiydir	312
63.2. Mü'min, İkinci Kez Aldanmamalıdır	315
63.3. Müminlerin Hayal Kırıklığı	317
64. 110-MAİDE (المائدة) SURESİ-5	318
64.1. İyi ve Güzel Şeyler Helal Kılınmıştır	318
64.2. İnsanın ve İnsanlığın Korunmasında Köpek	320
64.3. Hazırcı Toplum Tiplemesi	321
64.4. Allah, Niyeti Hâlis Olanların Kurbanını Kabul Eder	321
64.5. Kötü Çığır Açmanın Vebali Çok Ağırdır	322

64.6. İnsanoğlu, Gördüğü Olaylardan Ders Çıkarır -----	322
64.7. Gözden Uzak Allah'ı Anıp Gözyaşı Döken Kişi -----	323
64.8. Sarhoş Eden Herşeyin Azı da Haramdır -----	324
64.9. Ayeti Bağlamından Kopararak Anlamak -----	327
65. 112-HADİD (الحديد) SURESİ-57 -----	328
65.1. Dünya Malı, Yeşil ve Tatlı Bir Meyve Gibidir-----	328
66. 113-TEVBE (التوبة) SURESİ-9-----	331
66.1. Mescidleri Yapan ve Yaşatanlar Allah'ın Has Kullarıdır-----	331
66.2. Gönlü Mescitlere Sevgiyle Bağlanmış Olan Kimseler-----	333
66.3. İslam Yücedir; Onun Üstüne Din Olmamalıdır -----	334
66.4. Birbirini Allah İçin Seven İki Arkadaş -----	335
66.5. Kendi Kendini Tehlikeye Atmak Nasıl Birşey? -----	337
66.6. Tevbe Suresi, Rezaletlerin Ortaya Çıkarıldığı Bir Suredir.-----	338
66.7. Kur'an'da Zekât Verecek Yerler Belli Ama 'Nelerden, Ne Kadar Alınacağı/Verileceği Belirsiz-----	339
66.8. Zekât'ta Birim Ölçüsü -----	340
66.9. Kur'an Dışı Vahiy Yoksa Bu Nedir? -----	342
66.10. Tevbe Etmek Tercih Değil; Mecburî İstikamettir -----	342
66.11. Dini, Kaynağından Öğrenen ve Öğreten Bir Ekip-----	344
66.12. En Sevgili-----	346
67. 114-NASR (النصر) SURESİ-110 -----	348
67.1. Ondan Sonra Onbir Gelir-----	349
67.2. Her Halükârda Elhamdü l'illah-----	351
KAYNAKÇA -----	353

ÖN SÖZ

Allah'a Hamd ederek, Elçisi'nin manevi şahsiyeti olan hadis/sünneti'ne destek olmak niyetiyle, sözlerime başlıyorum.

Yaşadığımız coğrafyada gözükmese de ayın çekim gücüyle yükselen sular (med) tekrar eski haline dönmekte (cezir); bu olay sürekli tekrar edilmektedir. Hayatın gereği olarak ortaya çıkan maddi-manevi ihtiyaçları karşılamak için harcanan çaba ve bu sırada üretilen çözüm yolları 'med cezir olgusu'nun kendisidir. Bu çabaların toplumsal boyuta taşınması, dalga büyüklüğü ötesinde, suların karaya doğru yükselmesi gibi, büyük bir etki yapabilmektedir.

Hayat, med cezirlerden ibarettir. Dünyaya geliş, ihtiyaçlarını giderme çabaları ve kendini gerçekleştirme sırasında, gemiyi karaya oturtan kaptanın 'deniz bitti!' deyişi gibi, ecel oklarının emellerin yolunu kesmesine kadar yaşanan olaylar işte bu med cezirlerin hikâyesidir.

Hicaz coğrafyasında yaşayan Hz. Muhammed, yaşanan hayatın açmazlarını yaşadığı yıllarda bizzat gördü. Bunları düzeltmek için aklını kullandı; göğe yakın olmak için çıktığı Hira dağında düşünceleriyle dua ederek ayın çekim gücüne ulaştı. İlk vahiyle 'ilk hareket'i alarak; hayatın ve vahyin med cezirleri arasında, 23 yıllık bir dönem yaşadı / yaşattı.

Yüce Allah Elçisi'nin hayatının Kur'an'a uyması hali, hadis değil; Kur'an olur. Ancak vahiyden esinlenerek ortaya koyduğu davranışlar sünnet, sözleri ise hadistir. Bize göre, Yüce Allah Elçisi (s.a.s.) olmadan gökten 'Kitap' gelsin diyen Ehl-i kitap müşriklerinin (98-Nisâ 4/153), vahyi getiren Elçî'nin onu hayata uyarlamasını hiçe sayan; bugünün 'Kur'an bize yeter' söylemcilerinin hiçbir farkı yoktur. Ama bunları kısmen haklı gösteren, ırmağa karışan moloz malzemelerin de ırmaktan sayılmış olmasıdır. Yalanın içinde de inandırmak için, birazcık gerçeklik payı olmalıdır.

'Ya hep!' diyenlerle 'Ya hiç' diyenler, birbirinden müthiş bir güç almaktadır.

Biz, vahyin -sure ölçeğinde- geliş/nüzul sırasına göre, Kur'an- Kerim'i okuyarak; başta hadis formasyonumuzu esas almak suretiyle, aklımıza düşen hadis ve hâdiseleri gündemimize aldık. Uzun soluklu bir koşunun kısa mesafeli (100 m.) koşusunu sporun 'ısınma hareketi' olarak yapmıştık. Şimdi ise 201'i tamamladık. Ufukta ise 501 hadis ve hâdiseye gözükmektedir.

Rahmetli Buhârî'nin (ö. 256/870) seçerken "koyduğu şartları" daha sonra gelen âlimler tesbit etmeye çalışmışlardır. Verilerden hareketle varılan sonuç, Buhârî'nin kafasında olan şartların somutlaşmış olanlarından birer parçadır.

Ama Buhârî'nin beynindeki 'birikim' değildir. Bu çalışmanın özelliği, seçerken gösterilen özendir. Bu seçme işi, görecelidir. Sosyal bilimlerde $2 \times 2 = 4$ etmediğinden; 'sübut ve anlama' gibi iki önemli işi birlikte götürmenin bütün ve-bali bana aittir.

Bizim yaptığımız bu analizde, hata payının %1'den %10'a kadar açılan 'makas' oranı bulunmaktadır. Hataları ortaya koyanlara, şimdiden 'Allah razı olsun' deriz. Her şey Allah'ın rızası ve Elçisi'nin söz ve davranışlarındaki amacı yakalamak uğrudur. Binanın duvarına bir tuğla koyandan Allah razı olsun.

Hiç kimsenin bizim gibi düşünmesi için, akıl ve belgeden başka bir kanıtımız yoktur. Kaldı ki akıl da görecelidir. Atalarımızın 'Akl-ı selim' tamlamasını 'Selim'in aklı' diye dayatmaya kimsenin hakkı yoktur ama 'takdim etme hakkı'mız bulunmaktadır.

Ne demek ne yapmak istediğimizi; daha önemlisi niyetimizi, önümüzdeki 'Giriş' bölümünde anlatmaya çalıştık. 'Gök kubbe altında söylenmedik bir söz, uygulanmadık bir yöntem bulunmadığı' gerçeğinden hareketle, biz modelimize '2023 tarzı bir kıyafet' giydirdik. Ne yapmışsak, geçmişin mirasından yararlanarak; yaşlandıkça küçülen ama 'parçaları birleştirme yeteneği' artan beynimizi kullanarak yaptık.

Biz bu çalışmada, sure ölçeğinde olmak kaydıyla, 'Nuzûl sırasına göre' Kur'an-ı Kerim'i "senede bir defa" okuyarak, hadis/sünnetin ayetlerle ilgisini kurmaya çalıştık. Birikimlerimiz yenilen gıdaların vitamene dönüşmesi gibi; duyduğumuz, dinlediğimiz, okuduğumuz bilgilerin sonucudur. Ortaya çıkan bir ürün varsa, İslam ümmetinin ortak malıdır; biz sadece aracıyız.

Niyetimizi, yöntemimizi, birikimimizi ve son on yılda ulaştığımız sonuçları; kendi çizdiğimiz daire içine hapsederek, 'az ve öz' olması kaydıyla, 'tadım-lık' dileğiyle sunuyoruz. Belli bir 'damak zevki' oluşmuş olanlara, bu tad farklı gelebilir. Biz de tam oradayız. Ecdadımızın, 'Doğrular Allah'tan hatalar bizden' diyerek oluşturmuş olduğu geleneikle, önsöz'ümüzü bitiriyoruz.

03.09.2023

2000 Evler/Nevşehir